



Strukturované učení

Eva Štenclová
Petra Hrdličková

Strukturované učení

jako nejefektivnější prostředek pomoci dětem s autismem

- ◆ Malá schopnost předvídat a plánovat události
- ◆ Ztížená orientace v prostoru, čase i událostech
- ◆ Potřeba upraveného prostředí
- ◆ Vzdělávací metody a programy založené na strukturovaném učení

Základní principy strukturovaného vyučování

- ◆ Individuální přístup
- ◆ Princip strukturalizace
- ◆ Princip vizualizace

Individuální přístup

- ◆ Všechny děti s autismem se od sebe nějakým způsobem liší
- ◆ Zjistit úroveň v jednotlivých vývojových oblastech dítěte
- ◆ Zvolit vhodný typ systému komunikace
- ◆ Vytvořit vhodné pracovní místo a strukturovat prostředí
- ◆ Sestavit individuální výchovně vzdělávací plán

Strukturalizace

- ◆ Vnesení pevného řádu, přesné posloupnosti činností a jednoznačného uspořádání prostředí
- ◆ Struktura prostředí pomáhá v prostorové orientaci
- ◆ Rozpracovat úkol/činnost na elementární kroky
- ◆ Pracovní schéma pomáhá k uvědomění kroků
- ◆ Využití krabic s vnitřní strukturou

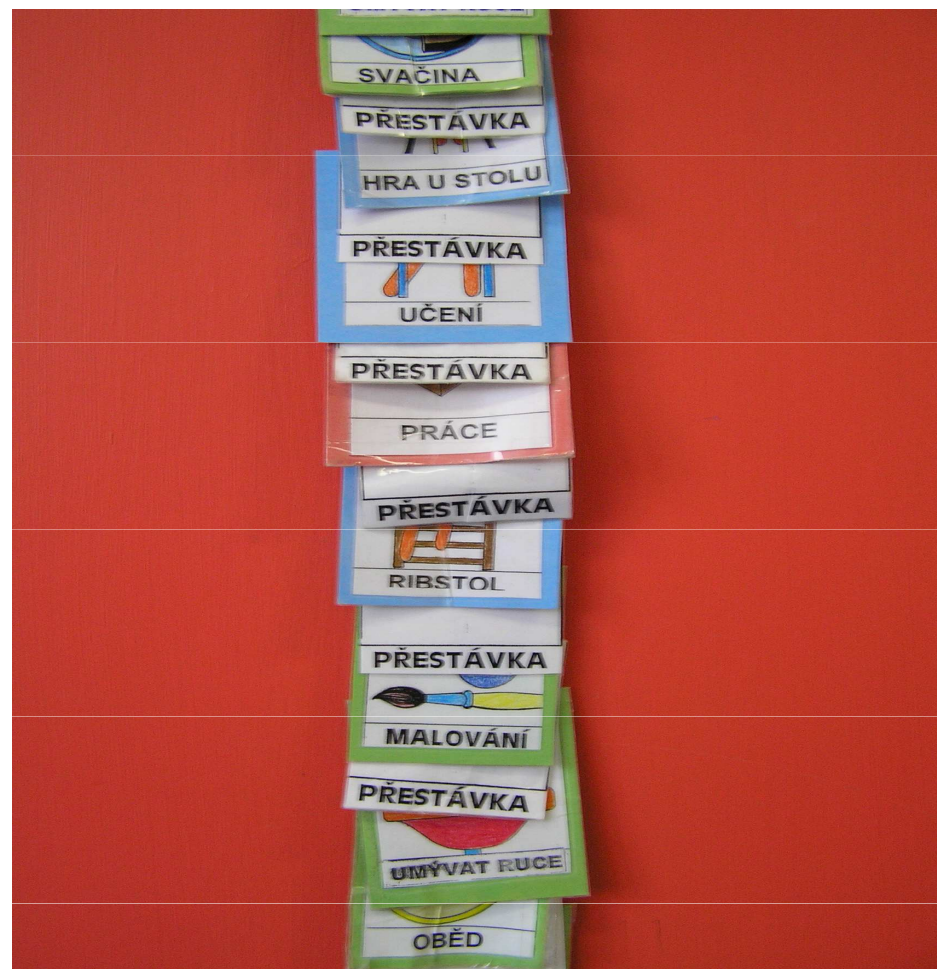
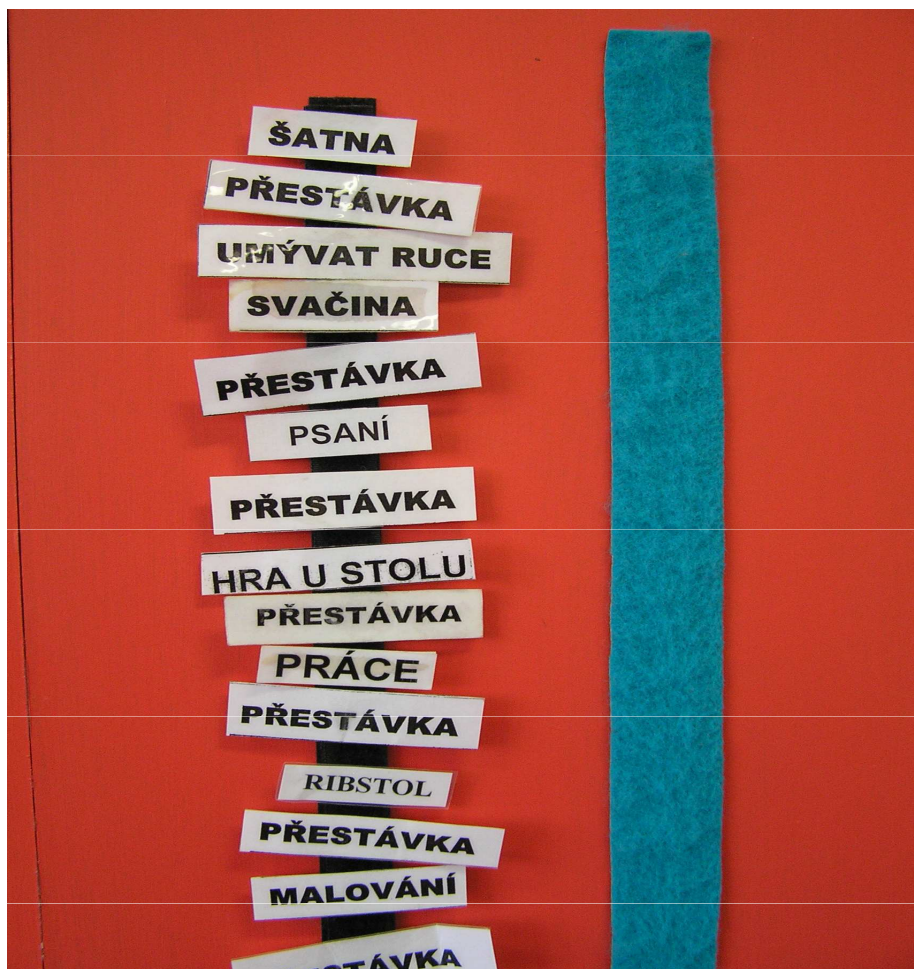
Vizualizace

- ◆ Myšlení lidí s autismem konkrétní
- ◆ Potíže s dekodováním význam verbálních informací
- ◆ Relativně dobré zpracovávání zrakových podnětů
- ◆ Potřeba vizuální podpory
- ◆ Potřeba struktury času

Vizualizovaný denní program

- ◆ zjistit úroveň schopnosti abstraktního myšlení
- ◆ stanovit vhodný typ vizuální podpory
- ◆ typy vizuální podpory od nejjednodušší k nejsložitější

Vizualizace denního režimu (detail)



K čemu slouží vizualizovaný denní program?

- ◆ dává odpověď na otázku "kdy "
- ◆ pomáhá v časové orientaci
- ◆ pomáhá odlišovat jednotlivé aktivity od sebe
- ◆ vede k větší samostatnosti

Struktura-praktické příklady

- ◆ Míra předvídatelnosti
- ◆ Možnost vyjadřovat se
- ◆ Alternativní komunikace
- ◆ Zvládnout sebeobslužné činnosti
- ◆ Být schopen pracovat, hrát si...
- ◆ Naučit se žít v kolektivu

Kde, kdy, jak dlouho?

- ◆ **Kde**
- ◆ snažíme se věci, nábytek, místa tak, aby jejich „význam“ či „účel“ nemusel být vyvozován
- ◆ Rozdělíme místa jen k práci a místa k trávení „volného času“
- ◆ Spojení mezi místy

Kde, kdy, jak dlouho?

- ◆ **Kdy**
- ◆ Plán pomocí předmětů, fotografií, obrázků, symbolů, textů
- ◆ Denní program visí na viditelném místě
- ◆ Sled událostí ze shora dolů nebo zleva doprava

Kde, kdy, jak dlouho?

- ◆ **Jak dlouho**
- ◆ Informace o době trvání
- ◆ Vytvořit sled úkolů, událostí pomocí skutečných předmětů, fotografií, obrázků...
- ◆ Sled úkolů na viditelném místě
- ◆ Jednoduché úkoly končí odměnou, motivace v průběhu

Procesuální schéma a vizualizace jídelního stolu

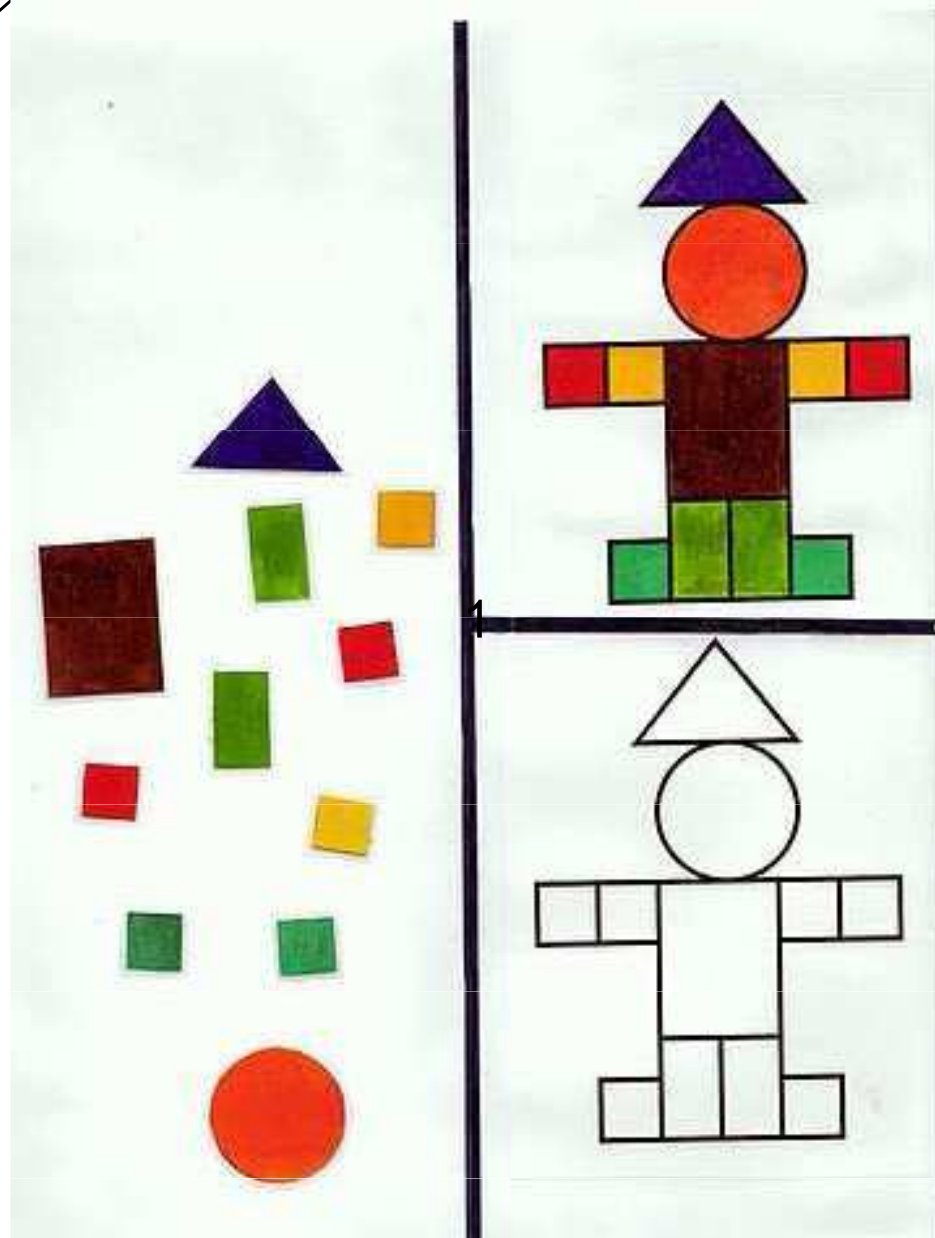


Strukturalizovaný systém samostatné práce s žetonovou tabulkou a motivací



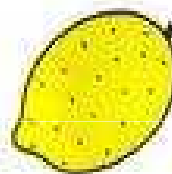
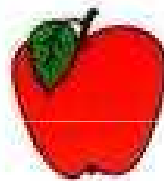
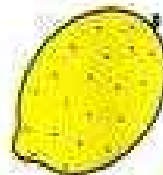
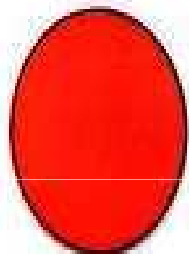
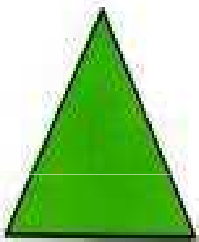
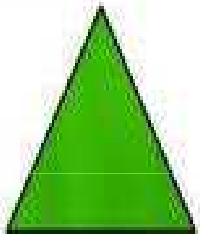
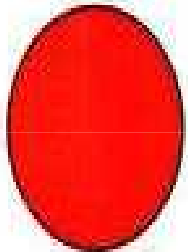
Plochu úkolu rozdělíme na tři základní části:

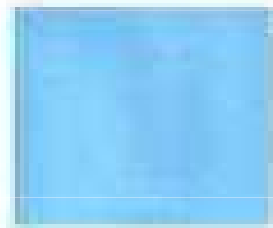
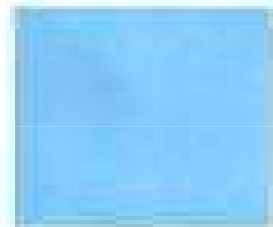
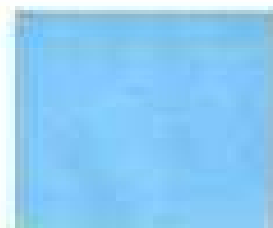
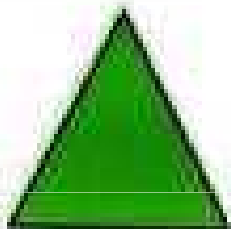
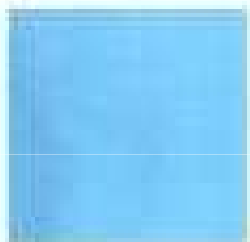
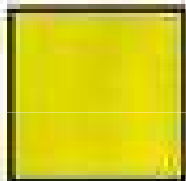
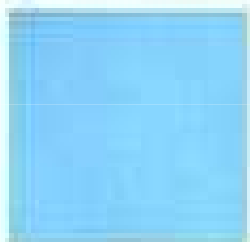
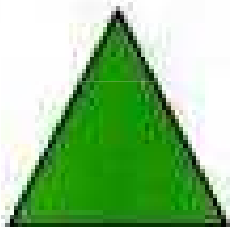
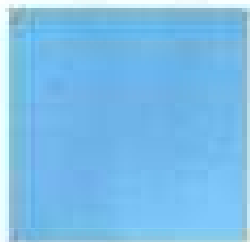
- ◆ První část je určena pro všechny odnímatelné dílky úkolu, se kterými bude dítě pracovat.
- ◆ V druhé části je vizuální naznačení nebo předloha toho, co po dítěti chceme.
- ◆ Třetí část je věnována samotnému vypracování. Zde bude dítě umisťovat odnímatelné dílky z první části.



1. část: pro jednotlivé komponenty úkolu
2. část: pro vizuální naznačení, jak úkol řešit
3. část: pro samostatné vypracování úkolu

Úkoly pro začátky





Literatura a jiné zdroje:

- ◆ SCHOPLER, E. *Příběhy dětí s autismem a příbuznými poruchami vývoje*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 176 s. ISBN 80-7178-202-5.
- ◆ SCHOPLER, Eric; MESIBOV, Gary B. *Autistické chování*. 1. vyd. Praha: Portál 1997, 304 s. ISBN 80-7178-133-9.
- ◆ GILLBERG, Christopher; PEETERS, Theo. *Autismus - zdravotní a výchovné aspekty*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998. 122 s. ISBN 80-7178-201-7.
- ◆ Strukturované učení, dostupné z WWW: <http://www.autismus.cz/strukturovane-uceni/strukturovane-uceni-2.html>
- ◆ Výťah z knihy, dostupné z WWW: http://www.alenka-os.cz/kniha/Vytah_z_knihy.pdf